

Чулкова А. В.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

МОВА ВОРОЖНЕЧІ В ЖУРНАЛІСТСЬКИХ ТЕКСТАХ: ФОРМИ, ФУНКЦІЇ, МЕТОДИ ПРОТИДІЇ

Ця стаття присвячена ґрунтовному аналізу феномену мови ворожнечі в сучасних журналістських текстах, її форм, функцій та впливу на суспільні процеси в умовах воєнної агресії, політичної поляризації та інформаційного тиску. Авторка розглядає різні підходи до визначення мови ворожнечі, зокрема міжнародні стандарти, правові норми України та рекомендації європейських інституцій, що спрямовані на пошук балансу між свободою слова та недопущенням дискримінації. Значну увагу приділено класифікації форм мови ворожнечі за інтенсивністю та характером вираження, а також аналізу соціальних груп, які найчастіше стають об'єктами ворожих висловлювань у медіа.

У статті детально розглянуто роль цифрового середовища, що суттєво прискорює поширення мови ненависті та ускладнює реагування на неї через анонімність користувачів, алгоритмічні рекомендації та низький рівень медіаграмотності аудиторії. Окремий акцент зроблено на використанні мови ворожнечі в російській пропаганді, яка системно застосовує її як інструмент дегуманізації українців, виправдання насильства, створення геноцидної риторики та формування образу ворога. Проаналізовано також психологічні та соціальні ефекти поширення мови ворожнечі: нормалізацію дискримінаційних практик, укорінення стереотипів, посилення соціальної напруги та підживлення конфліктів.

Авторка визначає ключові функції мови ворожнечі в журналістиці: мобілізаційну, маніпулятивну, легітимізаційну та емоційно-психологічну. Підкреслюється, що в умовах війни журналісти опиняються в особливо складній ситуації, коли необхідно інформувати суспільство про злочини агресора, але водночас уникати відтворення риторики, що підсилює ненависть і дезінформацію. У статті обґрунтовано потребу комплексного підходу до протидії мові ворожнечі, який включає правові механізми, редакційні стандарти, інструменти саморегулювання, розвиток медіаосвіти та формування суспільної стійкості. Окремо наголошено на професійній відповідальності журналістів та їхній ролі у формуванні етичного й безпечного інформаційного простору в медіа.

Ключові слова: мова ворожнечі, журналістика, медіаетика, дезінформація, пропаганда.

Постановка проблеми. У сучасному медіа-просторі мова ворожнечі стала одним із найбільш небезпечних інструментів інформаційного впливу, здатним не лише спотворювати громадську думку, а й прямо впливати на рівень соціальної напруги та безпеки. В умовах війни, гібридних інформаційних атак і зростання ролі цифрових платформ журналістські тексти стають середовищем, де ворожі висловлювання поширюються особливо швидко. Наявність завуальованих, непрямих форм мови ворожнечі, які часто сприймаються як прийнятні або «допустимі», ускладнює їхнє розпізнавання та належне реагування. Усе це вимагає комплексного наукового аналізу форм, функцій і наслідків мови ворожнечі в журналістських текстах, а також пошуку ефективних методів протидії на рівні права, етики та медіаосвіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наукові та журналістські публікації з теми мови

ворожнечі показують, що ця тема залишається актуальною багато років. Зокрема це видно по підготовці різноманітних посібників, як от «Посібник рекомендацій з медіаграмотності та застосування професійних стандартів для сфери медіа» [15], в якому розкрито мему медіаграмотності та професійних стандартів журналістики, зокрема через уникнення мови ворожнечі.

Також, різноманітні журналістські матеріали показують, що ця тема є важливою. У матеріалі «Висновок Незалежної медійної ради щодо розпалювання ворожнечі в ефірі телеканалу «112 Україна» протягом 4 вересня – 7 жовтня 2018 року» [3] показано приклад того, як українське законодавство врегулює питання та конфлікти, що виникають на тлі мови ворожнечі.

У матеріалі «Демонізація, проституція та геноцидна риторика: як пропагандисти створюють образ українців у росмедіа» [4] про аналі-

зовано приклади того, як російська пропаганда в період повномасштабної війни використовую мову ворожнечі, щоб налаштувати своїх громадян проти українського народу та розпалювати ненависть через заклики до насильства.

А матеріал «ЄСПЛ: гомофобна мова ворожнечі в Інтернеті може становити зловживання правом на свободу слова» [5] показує приклад того, що мова ворожнечі може застосовуватись абсолютно до різних груп населення, наприклад, певної національності, місця проживання, віку чи сексуальної орієнтації.

Результати цих та інших досліджень показують, що рівень медіаграмотності та толерантності залежить від багатьох факторів, зокрема від освіти, рівня критичного мислення та якості ЗМІ.

Постановка завдання полягає в тому, що в умовах зростання інформаційних загроз, поляризації суспільства та воєнного контексту мова ворожнечі в медіа стає інструментом маніпуляції, дискримінації та дестабілізації. Журналісти опиняються перед викликом: як висвітлювати чутливі теми, не відтворюючи шкідливих наративів і не підсилюючи конфлікти. Тому дослідження механізмів поширення мови ворожнечі та шляхів її протидії є необхідним для забезпечення якісної, етичної й безпечної інформаційної екосистеми.

Виклад основного матеріалу. У сучасному медіапросторі мова ворожнечі займає значне місце, особливо в умовах соціально-політичної нестабільності, інформаційних війн та цифровізації комунікації. Журналістські тексти, які мають значний вплив на формування громадської думки, часто стають середовищем, в якому поширюються ворожі висловлювання, як свідомо, так і ненавмисно. Відсутність чітких меж між критикою, емоційною оцінкою та проявами ворожнечі ускладнює їх розпізнавання як журналістам, так і аудиторії. Саме тому дослідження форм ворожнечі та способів їх запобігання є особливо актуальним для сучасної української журналістики.

Мова ворожнечі в медіадискурсі не лише порушує професійні стандарти, але й може сприяти ескалації конфліктів, формуванню негативних стереотипів та поляризації суспільства. У часи війни та загальної інформаційної напруги ці ризики посилюються, що вимагає від журналістів більш відповідального ставлення до вибору мовних засобів. Аналіз форм прояву ворожої мови, її функцій та контексту її використання допомагає зрозуміти механізми впливу такої мови та визначити інструменти для її нейтралізації.

На міжнародному рівні визначення мови ворожнечі зосереджене на її функції – поширенні ненависті та підбурюванні до протиправних дій.

Ключовим джерелом у цьому контексті є Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи NR (97) 20 від 30.10.1997 р., що визначає мову ворожнечі як «усі форми самовиразу, які включають поширення, підбурення, сприяння або виправдання расової ненависті, ксенофобії, антисемітизму чи інших видів ненависті на ґрунті нетерпимості, у тому числі: нетерпимість висловів у формі радикального націоналізму та етноцентризму, дискримінації та ворожості щодо меншин, мігрантів і людей з числа іммігрантів» [16]. Тобто, це будь-які висловлювання, що можуть негативно вплинути на сприйняття однієї людини чи групи людей іншими. Особливо це стосується журналістських текстів, які поширюють інформацію на масову аудиторію.

Ця дефініція підкреслює, що мова ворожнечі є не просто образою чи різкою критикою, а саме інструментом для поширення, підтримки або виправдання нетерпимості, яка проявляється у формі дискримінації та ворожого ставлення. Вона спрямована на розпалювання ненависті, ворожнечі чи жорстокості до окремих осіб чи груп за захищеними ознаками, такими як національна, расова чи релігійна приналежність [4].

Українське законодавство, хоча і уникає прямого використання терміна "мова ворожнечі", враховує дії, які ним позначаються. Відповідні положення містяться, зокрема, у статті 161 Кримінального кодексу України, яка передбачає відповідальність за порушення рівноправності громадян залежно від їхньої расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та інших ознак. Влада України має проводити системний моніторинг застосування цієї статті, що свідчить про усвідомлення актуальності проблеми на національному рівні [16].

Правове відмежування мови ворожнечі від критики неможливе без врахування Статті 10 Європейської конвенції з прав людини (ЄКПЛ), яка гарантує свободу вираження поглядів.

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) та Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи (зокрема CM/Rec(2022)16) послідовно наголошують на необхідності ретельного збалансування права на свободу вираження поглядів та права бути вільними від дискримінації [14].

Мова ворожнечі є однією з небагатьох прямо заборонених форм вираження поглядів, що передбачено, зокрема, статтею 20 Міжнарод-

ного пакту про громадянські й політичні права. Заборона стосується виступів на користь національної, расової чи релігійної ненависті, що являє собою підбурювання до дискримінації, ворожнечі або насильства [4].

Мова ворожнечі є визнаною небезпечною рисою сучасного українського медіапростору, а її функціонування нерозривно пов'язане з об'єктивними суспільно-політичними процесами. Водночас, масове поширення ворожих висловлювань є не лише наслідком, але й причиною численних соціальних конфліктів. Складність, багатогранність та суперечливість цього феномену вимагає комплексного, міждисциплінарного аналізу, що охоплює когнітивні, професійні та юридичні особливості [3].

Чітке визначення поняття «мова ворожнечі» є одним із найскладніших завдань у сфері медіаправа та етики. Наразі немає єдиного визначення терміну, а також єдиної загальноприйнятої класифікації видів та об'єктів мови ворожнечі. Така відсутність консенсусу пояснюється ситуативним характером явища та його постійною еволюцією, що вимагає своєчасного виявлення нових елементів [3].

В наслідок цього є неявна легітимізація завуальованих форм ворожнечі. Оскільки правові механізми найчастіше і найлегше застосовуються до «жорсткої» та найбільш вираженої мови ворожнечі, то «слабка» та «середня», яка виражається приховано чи завуальовано, стає де-факто дозволеною. Постійне використання подібних заяв призводить до поступового зниження загального етичного порогу в медіапросторі, знижує професійну доброчесність журналістів та відкриває шлях для більш агресивних форм ворожнечі. Таким чином, розмиття правового поля безпосередньо сприяє закріпленню та поширенню упереджень і стереотипів у суспільстві [3].

Щоб дійти до більш чіткого та зрозумілого визначення мови ворожнечі, дослідники пропонують класифікувати її за різними характеристиками. За рівнем тяжкості та інтенсивності в медіаконтексті вона поділяється на три категорії: «важка», «середня» та «слабка». Розуміння цієї градації є ключовим для розробки ефективних контрзаходів, оскільки завуальовані форми («слабка» мова ворожнечі) можуть бути такими ж небезпечними, як і прями заяви [9].

Загальна класифікація об'єктів, на які спрямована ворожість, традиційно включає чотири основні характеристики: стать, релігія, раса та ті, що спрямовані на фізичні вади або риси особистості. Однак ситуативний характер явища призводить до появи нових об'єктів, таких як, наприклад, стиг-

матизація людей з аутизмом, що було засуджено Комісією з журналістської етики [9].

Вагомою причиною використання мови ворожнечі є недосконалість етичних стандартів та комерційних стимулів. Дослідження показують, що етичні стандарти в цій сфері недостатньо розроблені, а тому використання мови ворожнечі часто залежить виключно від професійної доброчесності журналіста [3].

Крім того, від того, наскільки ЗМІ дотримуються стандартів надійності та неупередженості, залежить не лише довіра аудиторії, а й національна безпека. Будь-яка публікація, яка порушує ці стандарти, ризикує стати інструментом дезінформаційних провокацій [15].

Одним із найважливіших аспектів цифрового середовища є його здатність розмивати відповідальність. Використання соціальних мереж як основного та, часто єдиного джерела інформації з неперевіреними даними, створює сприятливу платформу для застосування мови ворожнечі проти окремої людини чи групи людей [11].

Поширення ненависті через онлайн-видання, включаючи регіональні, та через анонімні канали (такі як боти Telegram, що поширюють дезінформацію та фейкові опитування), дозволяє поширювачам ефективно діяти поза межами національного регулювання та журналістської етики. Складність ідентифікації автора та контексту в динамічному цифровому просторі прискорює поширення ворожнечі та ускладнює механізми притягнення до відповідальності, поглиблюючи правову невизначеність. Це явище є одним із ключових викликів інформаційної безпеки, оскільки дозволяє зовнішнім силам експлуатувати страхи та невпевненість громадян, маніпулюючи громадською думкою [8].

Під час війни ЗМІ перестають бути просто інформаційним ресурсом – вони стають або дійовою особою військових подій, або джерелом соціальної стабільності та національної єдності. У цей час журналістська місія, що полягає у забезпеченні доступу до інформації, стає викликом [15].

Мова ворожнечі, спрямована на внутрішній розкол (наприклад, щодо біженців чи жителів Сходу), є механізмом штучного поглиблення цього розриву в легітимності. Загострення внутрішнього конфлікту через ворожі заяви є позитивним результатом для агресора та впливає на національну стабільність, знижуючи довіру до держави. Вразливі регіони з обмеженим доступом до інформації стають легкою мішенню для дезінформації, що може спричинити плутанину [15].

російська пропаганда навмисно використовує мову ворожнечі для створення вкрай негативного образу українців для дегуманізації нас, як нації, як групи людей, для виправдання своїх дій та посилення ненависті, щоб мобілізувати підтримку війни на своїй території та на тимчасово-окупованих територіях України.

Основним інструментом є систематична демонізація українських солдат, що часто супроводжується агресивними роз'ясненнями щодо «нацизму» або демонізацією бійців. Щоб підсилити наратив жорстокості, росіяни використовують лексеми «пси» або «звери» [5].

Загалом, пропагандистські меседжі виходять за межі звичайної політичної критики. Вони часто містять прямі заклики або натяки на необхідність смерті, наприклад: «Українцев призвали умирати на фронті, а не цепляться за существование» [5].

Гендерна дискредитація є важливим компонентом пропагандистської кампанії. Активісти-пропагандисти активно формують образ українських жінок як повій або сексуальних об'єктів для військовослужбовців.

Систематично використовується наратив «сексуальний об'єкт та повія», де будь-яка діяльність українських жінок представляється як та, що спрямована лише на задоволення чоловічих потреб. Наприклад, поширюється інформація по те, що військовослужбовиць ніби-то використовують як «наложниць високопоставлених офіцерів» [5].

Пропаганда навмисно використовує систематичну та «жорстку» мову ненависті. Така риторика не є простою емоційною атакою, а частиною систематичної підготовки до геноциду. Систематична демонізація та дегуманізація дають підґрунтя для формування усталеної думки про відсутність людяності в цільовій групі – всього українського народу. Цей процес формує «логічну» основу для геноцидної риторики, де агресія та масові злочини виправдовуються необхідністю знищення «нелюдей». Це призводить до психологічної мобілізації населення ворожої країни, яке починає розглядати насильство проти цільової групи як моральну норму [12].

Функції мови ворожнечі можуть бути класифіковані за їхнім впливом на суспільство та цільові групи, від прямої шкоди до політичних завуальованих методів:

– функція прямого психологічного впливу діє безпосередньо на об'єкт ворожнечі під час сприйняття, викликаючи психологічні розлади та погіршуючи самопочуття людей, які належать до вразливої соціальної групи [7];

– функція утвердження негативних стереотипів полягає у формуванні та закріпленні негативних уявлень про цільову соціальну групу;

– функція ексклюзії, або відчуження активно перешкоджає соціальній взаємодії. Це досягається через послідовне створення та підсилення дихотомії «ми – вони» чи «наші – їхні»;

– функція політичної мобілізації та згуртованості використовується, щоб нав'язати суспільству власне трактування образів ворога та захисника, що має значний вплив на суспільну свідомість і сприяє внутрішній згуртованості;

– функція формування образу ворога, де медіа цілеспрямовано використовують лексичні та стилістичні засоби для створення образу «запеклого ворога»;

– функція виправдання злочину застосовується, коли напад на Марш рівності представляється в суді як адміністративне правопорушення, а мотив ненависті висвітлюється як ледь не виправдання [13].

Враховуючи все це, варто усвідомлювати, що боротьба з мовою ворожнечі у засобах масової інформації вимагає не лише оперативних юридичних заходів, але й проактивного комплексного підходу, що включає саморегуляцію, освіту та формування суспільної стійкості. Міжнародні стандарти та український досвід вказують на необхідність поєднання правових, адміністративних та неправових методів для захисту соціальної згуртованості та прав вразливих груп [1].

Держави-члени підписанти різноманітних міжнародних документів про права людини, включаючи Україну, повинні забезпечувати ретельне збалансування права на свободу вираження поглядів (Стаття 10 Конвенції) та права бути вільними від дискримінації [17].

Саморегуляція у ЗМІ є критично важливим бар'єром проти поширення мови ворожнечі. Журналістська спільнота має взяти на себе місію очищення інформаційного контенту [11].

Навіть образливі або шкідливі вирази, які не є достатньо серйозними для законного обмеження (тобто не досягають порогу підбурювання), повинні розглядатися за допомогою заходів неправового характеру. Цей підхід забезпечує суспільну стійкість/

Правові інструменти мають бути чіткими та застосовуватися пропорційно, діючи як сильний стримуючий фактор проти найтяжчих форм підбурювання, з обов'язковим моніторингом застосування національного законодавства.

Журналісти повинні усвідомити свою ключову роль як провайдерів толерантності та суворо дотримуватися Кодексу етики. Успіхи моніторингових організацій підтверджують, що прозорі та відповідальні медіа можуть повністю уникнути трансляції мови ворожнечі.

Регулятори та медіа повинні співпрацювати для забезпечення швидкого та ефективного видалення ворожого контенту в Інтернеті, використовуючи, зокрема, технології ШІ, але з обов'язковим контролем їхніх упереджень.

Висновки. Мова ворожнечі в сучасному медіа-просторі – це складне, багаторівневе та динамічне явище, яке безпосередньо впливає на суспільні процеси, рівень довіри до ЗМІ та інформаційну безпеку держави. Її небезпека полягає не лише у відкритих проявах ненависті, а й у завуальованих формах, що поступово нормалізують та знижують етичні стандарти журналістики. Умови війни та інформаційних атак, зокрема з боку російської пропаганди, роблять цю проблему ще гострішою, адже мова ворожнечі перетворюється на інструмент маніпуляцій, дегуманізації та політичного впливу.

Аналіз міжнародних документів, українського законодавства та сучасної практики роботи ЗМІ

показує, що жоден окремих механізм не здатний ефективно протидіяти мові ворожнечі. Лише поєднання правових, етичних, освітніх та технологічних інструментів може забезпечити реальний захист від її поширення. Важливо не лише притягувати до відповідальності за найсерйозніші прояви, а й працювати зі «слабкими» формами через саморегулювання, підвищення стандартів професіоналізму та розвиток критичного мислення в суспільстві.

Журналістам належить особлива роль: вони формують інформаційний простір і визначають, чи стане медіаконтент інструментом ескалації конфліктів, чи платформою для порозуміння. Дотримання етичних норм, уважність до мови та відповідальність за кожне слово стають ключовими умовами для підтримки соціальної згуртованості та протидії інформаційним атакам.

Таким чином, боротьба з мовою ворожнечі має бути системною, міждисциплінарною та постійною. Це не лише питання законодавства чи етики – це питання інформаційної безпеки, стійкості суспільства та захисту людської гідності перед обличчям глобальних та локальних викликів.

Список літератури:

1. Аналіз національних заходів протидії мові ворожнечі в Україні: системне дослідження та пропозиції щодо політики протидії мові ворожнечі в Україні: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/xNKQRkae8>.
2. Булик-Верхола С. З. Мовний образ росії як ворога (на матеріалі ЗМІ періоду російсько-української війни). *Закарпатські філологічні студії*, Випуск 23, Том 1. С. 29–33.
3. Бутуріна М., Темчур К. Мова ворожнечі як соціолінгвістичний феномен. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації»*, (13), 99–105.
4. Висновок Незалежної медійної ради щодо розпалювання ворожнечі в ефірі телеканалу «112 Україна» протягом 4 вересня – 7 жовтня 2018 року: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/1V9kM5x4g>.
5. Демонізація, проституція та геноцидна риторика: як пропагандисти створюють образ українців у росмедіа: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/PeRlg9bNY>.
6. ЄСПЛ: гомофобна мова ворожнечі в Інтернеті може становити зловживання правом на свободу слова: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/aVp9BDjND>.
7. Касянчук М. Мова ворожнечі щодо ЛГБТ в українських онлайн-медіях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*, Випуск 2. Київ, 2022. С. 138–161.
8. Кейси та дослідження. Історій війни в Україні: Додаток до Посібника з управління ризиками в контексті надзвичайних ситуацій, збройних конфліктів та криз, заснованого на контекстному аналізі ситуації в Україні: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/wVlZbrD4P>.
9. Комісія з журналістської етики заявила про недопустимість поширення мови ворожнечі щодо людей з аутизмом: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/Men0bkQNg>.
10. Малета М. Ідеологія конфлікту у медіа дискурсі як чинник досягнення миру: магістерська дисертація. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»: факультет соціології і права, кафедра соціології. Київ, 2019. 149 с.
11. «Мова ворожнечі» в українських ЗМІ: досвід моніторингу та навчання. Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України». Одеса, 2017. 156 с.
12. «Мова ворожнечі впливає на свідомість так, що людина вважає нормою вбивство інших людей». Дискусія правозахисників про російську пропаганду: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/KVvdbgg4E>.
13. «Мова ворожнечі»: чи є протиріччя між професійним та громадянським обов'язком?: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/J4ZPL1aVE>.

14. Нікіфорова Т. І. Кримінально-правова охорона рівноправності громадян: межі криміналізації. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. Випуск № 01, 2025. С. 623–628.

15. Посібник рекомендацій з медіаграмотності та застосування професійних стандартів для сфери медіа: електронний ресурс. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/c/e/600310.pdf>.

16. Постанова Верховної Ради України «Про заборону мови ворожнечі та висловів, що принижують людську гідність (стосовно образливих висловів "жид", "хохол", "москаль" тощо)»: електронний ресурс. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/DG0W000A>.

17. Рекомендація CM/Rec(2022)16[1] Комітету Міністрів державам-членам щодо боротьби з мовою ворожнечі: електронний ресурс. URL: <https://lnk.ua/MNjpb6reE>.

Chulkova A. V. HATE SPEECH IN JOURNALISTIC TEXTS: FORMS, FUNCTIONS, AND METHODS OF COUNTERACTION

This article is devoted to an in-depth analysis of the phenomenon of hate speech in contemporary journalistic texts, its forms, functions, and its impact on social processes in the context of military aggression, political polarization, and informational pressure. The author examines various approaches to defining hate speech, including international standards, Ukrainian legal norms, and recommendations of European institutions aimed at balancing freedom of expression with the prevention of discrimination. Significant attention is given to the classification of hate-speech forms by intensity and type of expression, as well as to the analysis of social groups that most frequently become targets of hostile rhetoric in the media.

The article provides a detailed examination of the role of the digital environment, which substantially accelerates the spread of hate speech and complicates responses to it due to user anonymity, algorithmic recommendations, and the low level of media literacy among audiences. A separate emphasis is placed on the use of hate speech in Russian propaganda, which systematically employs it as a tool for the dehumanization of Ukrainians, the justification of violence, the creation of genocidal narratives, and the construction of an enemy image. The psychological and social effects of the spread of hate speech are also analyzed, including the normalization of discriminatory practices, the reinforcement of stereotypes, increased social tension, and the fueling of conflicts.

The author identifies the key functions of hate speech in journalism: mobilizing, manipulative, legitimizing, and emotional-psychological. It is emphasized that in wartime conditions, journalists face a particularly complex challenge: informing the public about the crimes of the aggressor while avoiding the reproduction of rhetoric that fuels hatred and disinformation. The article substantiates the need for a comprehensive approach to countering hate speech, which includes legal mechanisms, editorial standards, self-regulation tools, the development of media education, and the strengthening of societal resilience. Particular attention is drawn to the professional responsibility of journalists and their role in shaping an ethical and safe information environment in the media.

Key words: hate speech, journalism, media ethics, disinformation, propaganda.

Дата надходження статті: 17.11.2025

Дата прийняття статті: 10.12.2025

Опубліковано: 30.12.2025